

ВИНАГИ НА ПЪРВА ЛИНИЯ! 8 МАРТ 2021

Феминистки мобилизации

МАНИФЕСТ:

Изминалата година беше трудна за всички ни. Улисани в разговори за епидемията, ваксините, икономическата криза и други злободневности, сякаш забравихме за онези, без които много от нас нямаше да оцелеят. Заговори се за „ключови професии“ и за хора „на първа линия“, но не обърнахме внимание на факта, че именно жените сме – волно или не – винаги на първа линия. Ние сме тези, които най-вече поемаме грижата за децата, възрастните и болните. Ние сме тези, които поемаме домакинската работа след работа и докато обучаваме децата си вкъщи. Ние сме тези, които поемаме двойни и тройни смени – професионални и семейни, без обаче усилията ни да се оценяват.

Това, което поддържа обществото, е нашият труд на медицински сестри, лекарки, лаборантки, чистачки, учителки, продавачки, сервитьорки, шивачки, работнички в логистичния сектор, сезонни и земеделски работнички, болногледачки, платени и неплатени домашни работнички и грижещи се за близките си. По време на пандемията много от нас загубиха работата си, защото имахме домашна работа и деца, за които да се грижим. Голяма част, принудени да зависят главно от сезонния труд, се бориха с безработицата и липсата на възможности да изхранват семействата си. Вкъщи и на работните ни места, нашият труд е жизненоважен, но вместо да бъде почитан и възнаграден, той бива незабелязан, нископлатен и принизен.

Пандемията задълбочи болезненото неравенство, в което живеем. Казва ни се да „стоим на сигурно у дома“ – но много от нас нямат домове или базовите условия, които са нужни да работим и учим от вкъщи. За някои от нас домовете са всичко друго, но не и

безопасно място, защото трябва да живеят с партньори насилници и да се борят срещу нарасналото домашно насилие по време на мерките по затваряне. Обект сме на открита атака, която цели да ни принуди да останем в ролята на слугини на цялото общество, подчинени вкъщи и трудово експлоатирани навън.

Социалните услуги са удобно заменени от безплатния ни труд. Професиите ни продължават да бъдат по-ниско заплатени, макар да работим не по-малко. Все още ни управляват преобладаващо мъже, които не са наясно с проблемите, пред които сме изправени ние, обикновените жени. Пенсионерките продължават да вземат по-ниски пенсии от пенсионерите. Майчинството остава запазена женска територия. Натяква ни се да раждаме, а когато го правим – ни се казва, че „нищо не вършим по цял ден“; ако сме многодетни млади майки – вземаме „хиляди левове детски помощи“. Ако не го направим – „не сме истински жени“ или пък сме „отговорни за демографската криза в България“. Цялата грижа за близки, болни, възрастни и деца е прехвърлена на нас, вместо да се отварят повече детски градини, домове и социални центрове, които да ни подпомагат в грижовния труд - отговорност на цялото ни общество. На фона на всичко това, насилието срещу нас расте – физически и психически, а в пандемични условия вече дори няма къде да избягаме.

През 2020 г. българското правителство обяви поредната Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете 2021 – 2030 г. Епидемичната криза не само, че не промени насоките на Стратегията към по-активна работа за подобряване на живота на жените, но сякаш избута в тотално забвение нашето място в обществото. Забравиха се всички наши роли, забрави се видимият и невидимият труд, който ежедневно полагаме, забрави се домашното насилие, сексизмът, безкрайният ни работен ден, ключовите сектори, в които работим и без които никой не би оцелял. Защото ние сме винаги на първа линия!

На 8 март тази година искаме за пореден път да припомним, че **ако всички жени решат да стачкуват дори за един ден – светът ще спре!**

Затова ние излизаме отново на първа линия, за да изкрещим по-силно от всякога:

СТИГА!

Отказваме да бъдем считани за „ключови“ единствено когато сме експлоатирани и потискани!

Обявяваме кратка женска стачка – от платения или от безплатния си труд, от домакинската работа, притесненията, стреса, насилието и експлоатацията и минаваме отново отпред – този път на площада!

В традиция с празника на 8 март (ден за политически действия и борба за равнопоставеност на половете в България) за поредна година обявяваме следните искания:

Постигане на социално-икономическа равнопоставеност на жените и мъжете.

Елиминиране на разликата в заплащането между половете за един и същи труд (и борба с дискриминацията на работното място). Край на експлоатацията и ниското заплащане във феминизираните професии като шивашката индустрия, медицинските услуги, образованието и други.

Изпълняване на исканията на протестиращите медицински работници от Синдикат на българските медицински специалисти и на майките на деца с увреждания.

Признаване на домакинския труд именно като труд чрез съответстваща финансова подкрепа.

Политическо овластяване на жените и създаване на повече възможности за реално постигане на равно представителство и участие в управлението на страната на местно, национално и международно ниво.

Въвеждане на закон за стачките – свобода за синдикална организация за изразяване на колективно недоволство без уволнения и санкции!

Постигане на пълна равнопоставеност на половете не само в обществената сфера, но и в дома, разчупване на стереотипа, че домакинската работа е „женска работа“.

Равностойно ползване на отпуск за отглеждане на малко дете и увеличаване на социалното подпомагане на родителството.

Адекватни услуги и условия за грижа на възрастни хора, пълноценни домове за възрастни хора.

Достъпно и качествено здравеопазване и безплатни училища, общински ясли, детски градини и детски кухни във всички населени места и подкрепа за всички семейства в България, включително на самотните родители, мнозинството от които са жени.

Часове по сексуално и репродуктивно здраве, фокус върху разпознаване и отхвърляне на стереотипните социалните полови норми, ограничаващи техните потенциал и възможности.

Свобода от насилие, основано на пола, и домашно насилие:

Провеждане на системни национални информационни кампании за домашното насилие и насилието, основано на пола – задължителни обучителни програми в училище за толерантност и ненасилие като форма на дългосрочна и устойчива превенция; задължителни обучения за полицаи, съдии, прокурори, психолози, лекари и на всички, работещи с жертви и извършители; въвеждане на по-адекватни съвременни подходи като

възстановителното правосъдие, които поставят нуждите на жертвата в основата на правосъдния процес и са алтернатива на карцералния подход.

Разкриване на нови кризисни центрове за настаняване на пострадали от домашно насилие (поне по един кризисен център във всяка област в страната).

Приемане на проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашно насилие. Провеждане на проучвания и събиране на официална статистика за причините и размера на насилието над жени в България; създаване на единна база данни в МВР за случаите на домашно насилие. Интегриране на възстановително правосъдие в процесите на работа с жертвите и извършителите на домашно насилие и насилие, основано на пола, с цел възстановяване на нанесената вреда и преодоляване и превенция на насилственото поведение.

Забрана на всички форми на насилие над родилките и пациентките, край на negliжирането на тяхната болка, уважение на пациентските права.

Гарантирани репродуктивни и сексуални права на всички жени и момичета, безплатен и безопасен достъп до институции, услуги за репродуктивно здраве и противозачатъчни средства.

Борба с и прекратяване на практиката на ранното насилствено встъпване в брак и ранната бременност; подходящо образование и информационни кампании на национално ниво.

Признаване на правата на семействата без граждански брак и уредба на съвместното съжителство.

Гарантиране на човешките права и достойния живот на всички групи уязвими жени и момичета:

Промотиране на политики на включване и уважение на човешките права на мигрантките, жените от ромски и друг малцинствен произход, ЛБТ+ жените, затворничките, жените с увреждания, секс работничките, непълнолетните майки и т.н.

Без повече език на омразата и криминализиране на престъпленията от омраза срещу тези групи. Защита от дискриминация и законово разпознаване на половата идентичност и изразяване на ЛБТ+ хората, край на политическото демонизиране на ромската общност (и специфично многодетните майки).

Равни възможности и правна защита за мигрантките, достойни условия на живот за затворничките.

Адекватни социални грижи за жените с физически/ ментални увреждания и зависимости.

Подпомагане на жените в секс индустрията и улесняване излизането им от нея (при желание). Декриминализиране на сексуалния труд.

**Настоящият текст е вдъхновен и съдържа части от манифеста на лявата кулър феминистка група [ЛееФем](#).*

Феминистки мобилизации се присъединява към международното движение [E.A.S.T.](#) (Essential Autonomous Struggles Transnational) и стачките, демонстрациите и шествията на 8 март във всички точки на света.